

Datum 22 september 2026

Agendapunt

Onderwerp Meicirculaire 2026
Portefeuillehouder(s) mr. S.B.J. Backus

1. Onderwerp

Meicirculaire 2026.

2. Inleiding

Aanleiding

Op vrijdag 29 mei jl. is de meicirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. De meicirculaire geeft de vertaling weer van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid.

Beoogd effect

Door het berekenen van het effect van een circulaire wordt aan de raad voorgesteld om de budgetten met betrekking tot het gemeentefonds te actualiseren naar de meest recente gegevens.

Proces tot nu toe

Jaarlijks ontvangt de gemeente op drie momenten een bijstelling van het Gemeentefonds. In mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

Scenario's

Niet van toepassing. De uitwerking van de circulaires is een vast gegeven.

3. Voorstel aan de Raad

Kennisnemen van de meicirculaire 2026 en vaststellen van de verwerking van de financiële consequenties als volgt:

1. De volgende bedragen toevoegen aan de reserve gemeentefonds onderdeel taakmutaties:

	2026	2027	2028	2029	2030
Alleenverdienersproblematiek	29.962				
Kinderopvang pleegouders	17.940	18.585			
Sociale infrastructuur	1.009	1.085	948	1.002	1.067
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	24.963				
Ondersteuning lokale politieke partijen	12.200				

2. Aan de reserve gemeentefonds onderdeel egalisatie € 35.874 toevoegen.

3. De volgende bedragen muteren met het betreffende exploitatiebudget:

	2026	2027	2028	2029	2030
IBO Problematische schulden	23.751				
Participatie, doorbetaling Wsw-middelen	142.160	133.733	91.529	106.614	-2.632
Cap.decentrale overheden klimaat- en energiebeleid		1.209.487			
Stelpost lagere uitgaven Wmo Huishoudelijke hulp				-1.967.696	-2.035.195

4. De volgende bedragen toevoegen aan het begrotingssaldo van het betreffende jaar:

	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	0	1.484.929	1.430.747	1.308.197	1.753.858

4. Argumenten

1.1 Kennisnemen van de meicirculaire 2026

Jaarlijks publiceert het Rijk eind mei de meicirculaire. In de meicirculaire verwerkt het Rijk de gevolgen vanuit haar Voorjaarsnota voor de gemeenten.

Tijdens de behandeling van de decembercirculaire 2023 is verzocht om voortaan de totale inkomsten uit het gemeentefonds te tonen. Deze zijn als volgt:

		(Bedragen x €1.000)						
Totale middelen circulaires		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Stand decembercirculaire 2025	€ 71.443	€ 76.540	€ 76.144	€ 76.340	€ 76.251	€ 78.680	€ 81.334
2	Mutaties meicirculaire 2026	€ -	€ 4	€ 284	€ 2.848	€ 1.523	€ -552	€ -283
3	Stand meicirculaire 2026	€ 71.443	€ 76.544	€ 76.428	€ 79.188	€ 77.774	€ 78.128	€ 81.051

1.2 Financiële gevolgen meicirculaire 2026

De oorzaken van de mutaties van de meicirculaire 2026 ten opzichte van de decembercirculaire 2025 zijn als volgt te rangschikken (A t/m E):

		(Bedragen x €1.000)						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A	Afrekening voorgaande jaren		€ 4					
B	Accres, BCF, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor			€ 385	€ 1.320	€ 1.767	€ 1.633	€ 1.979
C	Mutaties in het Sociaal Domein			€ 118	€ 657	€ 100	€ -1.849	€ -1.918
D	Mutaties in het Ruimtelijk Domein			€ 25	€ 1.209			
E	Overige mutaties			€ -244	€ -339	€ -344	€ -337	€ -344
F	Totaal	€ -	€ 4	€ 284	€ 2.847	€ 1.523	€ -553	€ -283

De financiële gevolgen van de meicirculaire voor de gemeente Leudal worden hieronder per onderdeel, A t/m E, nader toegelicht.

A Afrekening voorgaande jaren

In de meicirculaire 2026 is er voor het uitkeringsjaar 2024 geen wijziging ten opzichte van de decembercirculaire 2025.

Voor uitkeringsjaar 2025 geldt dat het effect € 3.773 voordelig is. Dit betreft een bijstelling van de decentralisatie uitkering (DU) jeugdhulp kinderen in een AZC.

B Accres, BTW Compensatiefonds (BCF) hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor

		(Bedragen x €1)						
B Accres, BCF, hoeveelheden en uitkeringsbasis		2026	2027	2028	2029	2030		
1	Accres	€ 264.747	€ 426.409	€ 569.305	€ 305.013	€ 458.902		
2	BTW compensatiefonds (BCF)	€ -370.645						
3	Hoeveelheden en uitkeringsbasis	€ 491.210	€ 893.542	€ 1.197.678	€ 1.328.365	€ 1.520.493		
	Totaal	€ 385.312	€ 1.319.951	€ 1.766.983	€ 1.633.378	€ 1.979.395		

1. Accres

Het accres bestaat uit een volume (hoeveelheden) accres en een accres voor loon-/prijsontwikkeling (LPO). In de meicirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2026 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) van het Centraal Planbureau.

Het volume accres wordt sinds 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp.

Ook het LPO accres is geactualiseerd op basis van de prijs bruto binnenlands product. Ten opzichte van de decembercirculaire 2025 is met name voor 2026 de prijs bbp omhoog bijgesteld met 0,41%. Voor de jaren erna zijn de bijstellingen beperkter.

Het totaal van het volume en LPO accres is per jaar positief ten opzichte van de vorige circulaire en leidt voor Leudal tot een mutatie van € 264.747 in 2026 oplopend tot € 458.902 in 2030.

2. BTW compensatiefonds (BCF)

Jaarlijks wordt het BCF in de meicirculaire van het volgende jaar definitief afgerekend met de gemeenten. In de septembercirculaire 2025 was een onderuitputting voorzien en dit bedrag is toen reeds toegekend aan de gemeenten. Uiteindelijk blijkt de definitieve onderuitputting lager dan verwacht. Het verschil wordt onttrokken aan het gemeentefonds. Voor Leudal een nadeel van € 370.645.

3. Actualisatie hoeveelheden en uitkeringsbasis

In iedere circulaire worden de aantallen (hoeveelheden) van de maatstaven geactualiseerd. Een effect in de maatstaven wordt veroorzaakt door actualisatie van de landelijke maatstaven als ook de actualisatie van de lokale maatstaven. Voor het gemeentefonds geldt dat door een mutatie van de landelijke aantallen de totale omvang van het gemeentefonds (uitkeringsbasis) niet wijzigt. Daarom wordt het effect van de landelijke aantallen gecompenseerd middels een mutatie van de uitkeringsfactor. Indien lokale aantallen afwijkend ontwikkelen dan heeft dit voor de lokale gemeente een positief of negatief effect op de uitkering.

C Mutaties in het Sociaal Domein

C Mutaties in het Sociaal Domein	(Bedragen x C1)					
	2026	2027	2028	2029	2030	
1 Jeugdzorg	€ -116.594	€ -17.238	€ -17.694	€ -18.289	€ -18.870	
2 Abonnementstarief Wmo		€ 497.443				
3 Wmo Huishoudelijke hulp				€ -1.967.696	€ -2.035.195	
4 IBO Problematische schulden	€ 23.751					
5 Alleenverdienersproblematiek	€ 29.962					
6 Kinderopvang pleegouders	€ 17.940	€ 18.585				
7 Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	€ 12.685	€ 12.685	€ 12.685	€ 12.685	€ 15.857	
8 Participatie	€ 149.861	€ 145.788	€ 105.154	€ 124.599	€ 119.738	
Totaal	€ 117.605	€ 657.263	€ 100.145	€ -1.848.701	€ -1.918.470	

Met betrekking tot het sociaal domein vinden diverse mutaties plaats in het gemeentefonds.

1. Jeugdzorg

De mutaties met betrekking tot jeugdzorg heeft twee oorzaken namelijk:

- Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg. Ten behoeve van de verlenging van de specifieke uitkering niet beoogde jeugzorgkosten vanwege verblijf over de jaren 2024 en 2025 wordt € 60 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds. In 2026 een nadeel voor Leudal van € 99.901. Indien middelen overblijven dan vloeien deze na afloop weer terug in het gemeentefonds.
- 'Weeffout' jeugdzorg. Bij de decentralisatie in 2015 is een fout gemaakt in de berekening. In de septembercirculaire 2025 is dit aangekondigd. Voor 2025 is dit vervolgens via de decembercirculaire 2025 verwerkt. De structurele verwerking vanaf 2026 vindt in nu plaats. Voor Leudal een nadeel van € 16.693 in 2026, oplopend tot € 18.870 nadeel in 2030.

2. Abonnementstarief Wmo

In de Voorjaarsnota 2023 (meicirculaire 2023) is besloten dat het abonnementstarief in de Wmo wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage wordt ingevoerd. In het verleden is het gemeentefonds gekort voor deze hogere eigen bijdrage. De invoering is al eerder vertraagt. In deze circulaire blijkt dat de invoering een jaar wordt opgeschoven naar 1-1-2028. In verband met deze verschuiving wordt voor de in het verleden ingeboekt besparing in 2027 nu weer middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor Leudal € 497.443. Aangezien we in het verleden geen stelpost voor de mogelijke hogere eigen bijdrage hebben opgenomen, leidt de compensatie vanuit het Rijk tot een eenmalig voordeel.

3. Wmo Huishoudelijke hulp

In het coalitieakkoord van het kabinet Jetten staat als maatregel opgenomen dat de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo wordt geschrapt per 1-1-2029. Als gevolg hiervan vindt er een uitname plaats van structureel € 1,4 miljard vanaf 2029.

Voor de mensen die niet zelf de hulp kunnen regelen blijft de gemeente verantwoordelijk om hierin te voorzien. Voor dit vangnet ontvangen gemeenten vanaf 2029 structureel € 430 miljoen.

De afname van het gemeentefonds is voor Leudal structureel € 2 miljoen. Afhankelijk van hoe snel wij in Leudal de huishoudelijke hulp kunnen afbouwen en hoeveel inwoners toch aanspraak maken op het vangnet leidt dit tot lagere uitgaven binnen de Wmo. Voorgesteld wordt om, conform het advies van de VNG en de provincie, een stelpost lagere uitgaven op te nemen bij het budget voor huishoudelijke hulp gelijk aan het effect van de circulaire.

4. IBO Problematisch schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. In 2025 is voor het eerst middelen hiervoor overgemaakt. Voor 2026 wordt voor verbetermaatregelen om het bereik te verdubbelen en ongewenste uitval te halveren eenmalig middelen beschikbaar gesteld.

5. Alleenverdienersproblematiek

Op basis van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek verstrekken gemeenten in de periode 2025-2027 een vaste tegemoetkoming aan alleenverdienershuishoudens die door een ongunstige samenloop van regelingen te weinig toeslagen ontvangen en hierdoor een inkomen onder het bestaansminimum hebben. Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van deze regeling middelen op basis van de hoogte van de tegemoetkoming voor dat jaar, het verwachte aantal rechthebbende huishoudens in de gemeente en uitvoeringskosten. In eerdere circulaires is reeds

de vergoeding voor 2025 ontvangen. In deze circulaire de vergoeding voor 2026. De verwachting is dat het bedrag voor 2027 volgt in de meicirculaire 2027. Voor Leudal € 29.962 in 2026.

6. Kinderopvang pleegouders

In de Voorjaarsnota 2025 is door het Rijk extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. In voorgaande circulaire is het bedrag over 2025 beschikbaar gesteld. In deze circulaire de bedragen voor 2026 en 2027. Afgerond € 18.000 per jaar.

7. Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren

Het Rijk heeft structureel extra budget beschikbaar gesteld gericht op de arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar. Dit wordt deels verdeeld over alle gemeenten en deels over de centrumgemeente van een arbeidsmarktregio. Voor Leudal structureel een bedrag van afgerond € 13.000 per jaar. Aangezien voor re-integratie een structureel budget beschikbaar is, wordt voorgesteld dit bedrag ten gunste van het begrotingssaldo te brengen. Mocht in enig jaar het budget voor re-integratie onvoldoende blijken dan kan via een raadsrapportage aanvullend budget gevraagd worden.

8. Participatie

De rijksmiddelen Participatie bestaat uit drie onderdelen, namelijk WSW, beschut werk en sociale infrastructuur. Deze onderdelen zijn geactualiseerd. De mutaties zijn als volgt:

Participatie		(Bedragen x €1)					
		2026	2027	2028	2029	2030	
8a	WSW	€ 142.160	€ 133.732	€ 91.529	€ 106.613	€ 100.557	
8b	Beschut werk	€ 6.692	€ 10.971	€ 12.677	€ 16.984	€ 18.114	
8c	Sociale infrastructuur	€ 1.009	€ 1.085	€ 948	€ 1.002	€ 1.067	
Totaal effect Participatie		€ 149.861	€ 145.788	€ 105.154	€ 124.599	€ 119.738	

De WSW-middelen worden conform bestaande afspraken 1-op-1 doorbetaald aan de Westrom.

D Mutaties in het Ruimtelijk Domein

D Mutaties in het Ruimtelijk Domein		(Bedragen x €1)				
		2026	2027	2028	2029	2030
1	Cap.decentrale overheden klimaat- en energiebeleid		€ 1.209.487			
2	Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	€ 24.963				
Totaal		€ 24.963	€ 1.209.487	€ -	€ -	€ -

Met betrekking tot het ruimtelijk domein zijn er een tweetal mutaties in het gemeentefonds.

1. Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Per 2026 is de specifieke uitkering omgezet naar een decentralisatie uitkering binnen het gemeentefonds. Voor 2027 wordt via deze circulaire de middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld.

2. Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Met deze middelen kunnen gemeenten de bestaande lokale aanpak van energiearmoede intensiveren. Voor 2026 is € 19,7 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Leudal een bedrag van afgerond € 25.000.

E Overige mutaties

Tot slot zijn er nog overige mutaties die per saldo leiden tot het volgende effect voor Leudal:

E Overige mutaties		(Bedragen x €1)				
		2026	2027	2028	2029	2030
1	Mutaties WOZ-waarden en rekentarieven	€ -263.052	€ -361.257	€ -355.094	€ -348.088	€ -354.823
2	Ondersteuning lokale politieke partijen	€ 12.200				
2	Overige mutaties < € 10.000 per jaar	€ 7.058	€ 22.375	€ 11.190	€ 11.528	€ 10.996
Totaal		€ -243.794	€ -338.882	€ -343.904	€ -336.560	€ -343.827

1. Mutaties WOZ-waarden en rekentarieven

Jaarlijks vindt in de meicirculaire een aanpassing plaats voor de WOZ onderdelen. Dit betreft zowel de aantallen als ook de bedragen. Hierbij houdt het Rijk rekening met de landelijke WOZ-waarde ontwikkeling en de inflatie. Lokaal kan deze ontwikkeling afwijken. Voor de eigen WOZ-waarden wordt, zoals gebruikelijk, gebruik gemaakt van de meest recente gegevens van de BsGW.

2. Ondersteuning lokale politieke partijen

De subsidiëring van decentrale politieke partijen maakt onderdeel uit van het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen (Wpp). Momenteel is de verwachting dat deze wet per 1-1-2028 inwerking treedt. Via een amendement op de Ontwerpbegroting 2026 wordt incidenteel voor 2026 deze middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten middels een decentralisatie uitkering. Voor Leudal een bedrag van € 12.200.

3. Overige mutaties < € 10.000 per jaar

Tot slot zijn er nog een tiental wijzigingen waarvan de jaarlijkse impact per onderdeel kleiner dan € 10.000 is. Deze worden niet nadere toegelicht. In 2027 is het totale bedrag een stuk hoger dan de andere jaren. Dit komt door 2 wijzigingen van in totaliteit € 11.313 die incidenteel voor 2027 gelden.

5. Risico's

Toekomstige ontwikkelingen en besluiten van het Rijk kunnen van invloed zijn op de te ontvangen middelen vanuit het gemeentefonds. Bijvoorbeeld door wijziging van taken, vergoedingen, verdeelsleutels (maatstaven).

De vergoeding vanuit het Rijk voor een bepaald jaar is pas twee jaar na afloop definitief. Daarom dat voor de voorgaande jaren en het huidige jaar wordt gewerkt met de egalisereserve gemeentefonds, zodat lagere inkomsten in eerste instantie opgevangen kunnen worden met de reserve en niet direct een effect hebben voor de lopende begroting.

6. Juridische context

Niet van toepassing.

7. Financiële toelichting

De verwerking van de financiële gevolgen van een circulaire kent een vaste systematiek:

- Saldi voorgaande jaren en lopend jaar muteren (storten/onttrekken) met de egalisereserve gemeentefonds, waarbij geldt dat:
 - Vaststelling van de maximale omvang van de egalisereserve jaarlijks bij de meicirculaire plaatsvindt. Het maximum is bepaald op 2% van het gemiddelde niveau van de algemene uitkering over een periode van zes jaar (T-1 tot en met T+4).
 - Een positief saldo boven het genoemde maximum wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo van het huidige (T) jaar.
- Saldi van toekomstige jaren muteren met het begrotingssaldo van het betreffende jaar.
- Taakmutaties toevoegen aan de reserve gemeentefonds onderdeel taakmutaties. Deze worden apart toegelicht en voorgesteld.

Maximale omvang egalisereserve gemeentefonds

De egalisereserve is geactualiseerd en bedraagt op basis van de meicirculaire 2026 maximaal € 1.563.714. Momenteel is de stand van deze reserve € 1.499.762. Dit betekent dat een positief saldo over de jaren 2024 t/m 2026 voor maximaal € 63.952 wordt toegevoegd aan de egalisereserve. Het meerdere komt ten gunste van het begrotingssaldo 2026.

Mutaties die niet via begrotingssaldo lopen

Voor de volgende bedragen wordt voorgesteld deze toe te voegen aan de reserve gemeentefonds onderdeel taakmutaties zodat deze middelen op een later moment ingezet kunnen worden:

1. Stelpost lagere uitgaven Wmo Huishoudelijk hulp (C3). Door een stelpost op te nemen voor lagere uitgaven Wmo Huishoudelijke hulp die gelijk is aan het effect van de circulaire ontstaat er geen voor- of nadeel voor de gemeentelijke begroting. Het financiële effect is momenteel nog niet duidelijk omdat de wetgeving nog niet rond is. Op basis van de wetgeving kan in de toekomst een betere inschatting worden gemaakt van het financiële effect voor Leudal en het budget voor de Wmo daarop worden aangepast.
2. Alleenverdienersproblematiek (C5). De eerdere middelen zijn gereserveerd in de reserve. Voorgesteld wordt om ook deze middelen te reserveren. Via de 2^e raadrapportage 2026 wordt bepaald hoeveel van deze middelen in 2026 nodig zijn en toegevoegd aan het betreffende budget.
3. Kinderopvang pleegouders (C6). Gemeenten en pleegzorgaanbieders spreken met elkaar af hoe pleegouders aanspraak op deze bijdrage kunnen maken. Om naar aanleiding van deze afspraken de middelen uit te keren worden deze voorlopig gestort in de reserve gemeentefonds.
4. Structureel worden middelen ontvangen voor sociale infrastructuur (C8c) zodat gemeenten o.a. extra werkplekken kunnen faciliteren en voor het aanpassen van de organisatiestructuur. In deze circulaire zijn deze middelen geactualiseerd. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe we dit in Leudal gaan organiseren en wat de bijbehorende kosten zijn. Daarom wordt voorgesteld deze middelen, net zoals in eerdere circulaires, beschikbaar te houden in de reserve gemeentefonds.
5. Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (D2). Net als eerdere middelen wordt voorgesteld om deze te reserveren.
6. Ondersteuning lokale politieke partijen (E2). Deze middelen gereserveerd in afwachting van een op te stellen regeling.

De volgende bedragen worden toegevoegd aan het betreffende exploitatiebudget:

1. IBO problematische schulden (C4). In 2026 wordt een onderzoek naar de schuldhelpverlening uitgevoerd wat leidt tot meer kosten op dit thema. De extra middelen worden toegevoegd aan het budget voor schuldhelpverlening voor zowel dit onderzoek als ook eventuele extra uitgaven voor schuldhelpverlening.
2. De WSW-middelen (C8a) worden 1-op-1 doorbetaald aan Westrom.
3. De CDOKE middelen (D1) worden, net zoals in 2026, toegevoegd aan het exploitatiebudget.

8. Communicatie

De inhoud van dit voorstel wordt niet actief uitgedragen. Mochten er naar aanleiding van de openbare behandeling van dit stuk persvragen worden gesteld, dan worden deze in afstemming met de portefeuillehouder beantwoord.

9. Vervolg

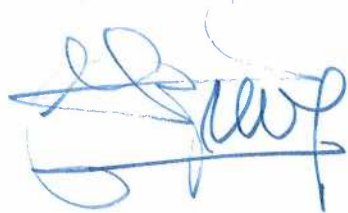
Niet van toepassing

10. Bijlagen

Niet van toepassing

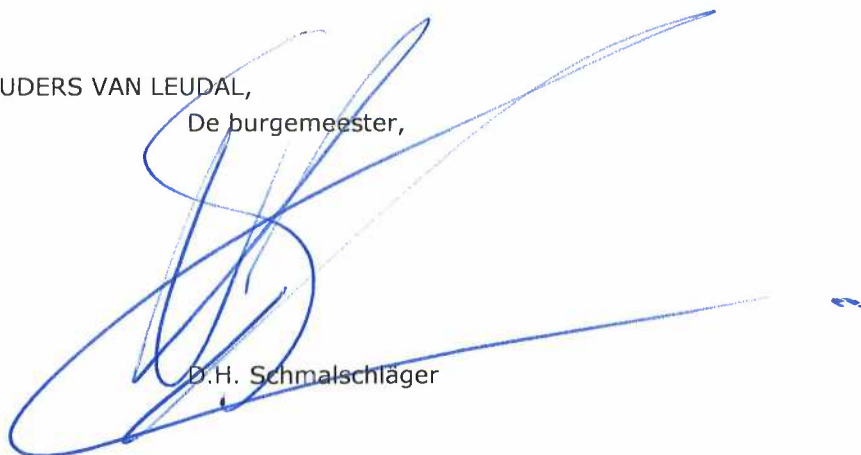
Heythuysen, 7 juli 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

De burgemeester,

D.H. Schmalschlager